

MURATHAN MUNGAN'DAN AVANGART BİR POETİK-ROMAN: ŞAIRİN ROMANI

Fethi DEMİR

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Van / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Poetika, Şairin Romani, Murathan Mungan, Poetik-roman.

ÖZET

Edebiyat teorisi üzerine yapılan çalışmaların tarihi, neredeyse yazılı edebiyatın tarihi kadar eskidir. Şairler, yazarlar ve edebiyatçılar bir taraftan sanatsal bir üretim içerisinde olurken; öte taraftan sanat eserinin içeriğini, yapısını, tekniğini ve oluşumunu açıklamaya çalışan teorik çalışmalar üretirler. Bu teorik çalışmaların en önemlisi de tarih boyunca farklı anlamlar kazanan poetikadır. Önceleri Aristoteles'in -aynı zamanda türün ilk örneği olan- *Poetika*'sından hareketle trajedi ve destan türlerinin temel özelliklerinin ve bileşenlerinin ortaya konmasına dayanan poetik çalışmaların çerçevesi; sonraları, daha çok şiirle sınırlandırılır. Özellikle 19. yüzyıldan sonra bu yönü daha da belirginleşen poetika kavramı, şiiri genel anlamda kavrayan, onun biçimini, muhteviyatını, üslubunu, estetiğini kapsayan konuları belli bir örneğe bağlı kalmaksızın irdeleyen bir bilgi dalına dönüşür. Bu bağlamda birçok şair, şiire dair fikirlerini, şiir anlayışlarını yansıtan poetikalar kaleme alır. Bu poetikalar, kimi zaman şairin poetik fikirlerini yazdığı şiirler aracılığıyla dile getirmek istemesi sebebiyle manzum; kimi zaman da teorik bir çerçeve oluşturma gayesiyle mensur bir karakter taşıyabilir. İşte bu teorik bağlam içerisinde Çağdaş Türk Edebiyatının önemli kalemlerinden Murathan Mungan, *Şairin Romani* adlı eseriyle poetik metinlere farklı bir boyut kazandırır. Çünkü sadece Türk Edebiyatında değil; belki de Dünya Edebiyatı içerisinde ilk kez bir şair, poetikasını yazdığı bir roman üzerinden açıklar, okurla paylaşır. Neticede fantastik, ütopyik ve polisiye roman havası taşıyan *Şairin Romani*, aynı zamanda şiir sanatını merkezine alan, şiirin yapısal, varoluşsal ve teknik meselelerine çeşitli vesilelerle değinen avangart bir poetik-roman olarak okunabilir.